

Rygsøjlegigt

Til patienter og pårørende

Hvad er rygsøjlegigt?

Rygsøjlegigt er en betændelsestilstand (gigt), der involverer dele af rygsøjlen eller bækkenled. Betegnelsen dækker over forskellige sygdomme, der kan overlape hinanden. Sygdommene omfatter blandt andet psoriasisgigt, Mb. Bechterew, børnegigt, og rygsøjlegigt i forbindelse med øjenssygdom, tarmsygdom, samt uspecifik betændelsestilstand i rygsøjlen. De forskellige sygdomme varierer i grad af symptomer, behandling og langtidsprognose.

Hvor hyppig er rygsøjlegigt?

Dette spørgsmål er svært at besvare grundet manglende gode undersøgelser. Det anslås, at ca. 3% af befolkningen lider af rygsøjlegigt fordelt på ovenstående diagnoser.

Hvorfor får man rygsøjlegigt?

Rygsøjlegigt anses for at være en autoimmun sygdom, hvor kroppens eget immunforsvar angriber ryggen. Man kender ikke årsagen på nuværende tidspunkt, men man mener, at det skyldes et samspil mellem gener og det miljø, kroppen udsættes for.

Hvad er symptomerne på rygsøjlegigt?

Ømhed, smerter i ryg eller baldere region samt udtalt morgenstivhed. Ofte vækkes man tidligt om morgenen (omkring kl. 4-5) grundet ryg/baldesmerter og man må ud af sengen for at komme i bevægelse. De fleste beretter om god lindring herved.

Hvordan stilles diagnosen?

Diagnosen stilles på baggrund af symptomer og fund ved den kliniske undersøgelse samt supplerende billedediagnostik og blodprøver. Rygsøjlegigt udvikles typisk over længere tid (måneder), hvor der opleves rygsmerter. Ofte forekommer der udtalt morgenstivhed og de fleste beretter om lindring ved bevægelse. Der kan ses smerter ved senetilhæftninger og ledbånd. Herudover kan der også optræde symptomer fra led, hud, øjne og tarm. Symptomer fra disse organer kan være medvirkende til at stille den korrekte diagnose, da rygsøjlegigt som nævnt ovenfor er en paraplybetegnelse for forskellige gigtsygdomme, der alle kan medføre rygsøjlegigt. For at stille diagnosen samt vurdere hvorvidt behandling kan være gavnlige, vil der typisk blive bestilt MR-scanning af ryggen. Svaret på denne scanning kombineret med symptomer, blodprøvesvar og fund ved den kliniske undersøgelse vil danne baggrunden for den specifikke diagnose.

Hvordan behandles rygsøjlegigt?

Målet med behandlingen er at lindre smerter og ubehag, forhindre ledske og funktionsnedsættelse og bedre nattesøvnen. Der påbegyndes typisk antiinflammatorisk behandling i form af såkaldte NSAID-præparater (Ibuprofen, bonyl med mere). Behandlingseffekten evalueres indenfor 1 måned og herefter tages stilling til opstart af anden behandling i form af biologisk medicin. Behandlingen er dog individuel og afhænger af forekomst af øvrige sygdomme med mere. Al behandling drøftes indgående mellem den behandlende læge og patienten.

Rygsøjlegigt

Hvad er langtidsudsigterne?

Dette afhænger af den endelige diagnose.

Forløbet i Gigt og Bindevæv Ambulatorium

Vi har særlig fokus på rygsøjlegigt her i Esbjerg, og alle der gives denne diagnose vil påbegynde fast forløb. Forløbet varierer dog alt efter hvordan behandlingen virker og tåles. Alle med rygsøjlegigt vil blive set af sygeplejerske indenfor 14 dage efter diagnosestart. Her informeres grundigt omkring sygdommen, ligesom det sikres, at man har den nødvendige viden om behandling og det fremtidige forløb. Der vil her også være mulighed for at stille de spørgsmål, man måtte have. Efter 4 uger vil man blive set af lægen på ny. Det videre forløb og behandling herfra er individuelt.